

ČÍSLICE

Umíš počítat? Umíš, podívej:

Jedna brada a dvě jsou oči,

tři jsou hlava, na ní uši,

čtyři: ukaž nos, krk, pupík a hačí.

Pět je uvařená kašička a zbytek hračička.

Šest je kluk a holka, máma, táta, dědek, bába.

Sedm? Sedm dní v týdnu,

osm: čtyři prsty z každé ruky, jeden navíc, devět – a kdo neví, kolik zbývá do desíti

– ten je, prosím, medvěd.

Některé děti již vědí, co některé značky před nimi znamenají, jiné ne. To samozřejmě nevádí a je to pochopitelné. Pro zdárné splnění cvičení je nemusejí znát, ani umět pojmenovat.

Malíř, děti, nakreslil číslice. Číslice od jedné do devíti. Budeme si hrát na opravdickou školu.

Děti mají za úkol nejprve obrázky číslic obtáhnout barevnou pastelkou. Pak následuje detektivní pátrání dětí v časopisech, které si pedagog předem připravil. Děti musejí objevit stejné číslice, jako kreslily ve Včeličce, z časopisu je vytrhnout a nalepit do správných rámečků nad číslicemi. Učí se je pojmenovávat. (Pokud dítě číslici nenajde, číslici do rámečku opíše.)

Po týdně se ke cvičení vracíme. Do rámečků pod číslicemi děti kreslí tečky. Pod jedničku jednu tečku, pod dvojku o jednu tečku víc atd. Při počítání si mohou pomáhat prsty u ruky. A pedagog individuálně pomáhá.

Redakce Včeličky si je vědoma toho, že znalost číslic od 6 výše je pro většinu dětí v tomto věku nedostupná. Proto, prosím, berte práci s vyššími číslicemi jako, svého druhu, omalovánky. Jinak lze znalosti využít při individuální práci. Včelička proto nechává případné rozvinutí či prohloubení cvičení na pedagogovi.

Cvičení doplníme celodenní nebo několikadenní hrou. Při této hře na číslice budou děti po celý den nosit na oděvu samolepku s číslicí 1 – 6 (pokud je ve třídě více než devět dětí, mohou být číslice rozlišeny barvou). Číslice budou tajným jménem, kterým bude pedagog děti oslovovat, např.: „Červená Dvojko, řekni Modré Čtyřce, ať...“ Stejnými jmény se budou oslovovat i děti navzájem. Pravidlem bude, že pokud dítě nepozná tajné jméno druhého, nemůže ho oslovit.

Pedagog může pro děti připravit na nástěnku nebo na tabuli nápovědu: čísla napsaná na kartičkách a pod nimi kartičky se stejným počtem puntíků. (Na magnetické tabuli můžeme využít určitý počet magnetů, výtvarně zdatnější učitelé mohou nakreslit na kartičky ruce s počtem zdvižených prstíků.)

VÁLENÍ KOULE

M Každou zimu mě to láká
postavit si sněhuláka.
Jenomže si nevím rady
jak koule spojit dohromady.

Vidíte, děti, toho kluka na obrázku? Má za úkol uválet ze sněhu co největší kouli. Pomozte mu s tím. Kulička, kterou valí, je nejdřív úplně maličká, postupně větší a větší, až bude úplně největší.

Kdo poctivě válel, může si za odměnu nakreslit celého sněhuláka i s koštětem, mrkví a starým hrncem na hlavě!

D Děti pracují vsedě, modrou pastelkou kreslí, jak se koule postupně zvětšuje. Uvolněnou rukou krouží zápěstím vyznačeným směrem a po vyznačené dráze.

H Čáry se mohou překrývat a vrstvit, důležité je, aby děti dodržely kruhový, spirálový pohyb a postupné zvětšování (nabalování) koule. Cvičení je hravé a veselé a nad vzniklými čmáranicemi se nikdo nepozastavuje. Důležitý je uvolněný kruhový, spirálový pohyb ruky.

Lze vyzkoušet i druhou rukou.

Na obrázku na zadní straně obálky děti procvičují pohyb ruky opačným směrem.

A Pohybovou aktivitou budou různé kruhové pohyby: kotrmelec popředu, pozadu, točení se dokola na jednu i druhou stranu, točení nohou, trupem, rukou celou, celou podélně, v lokti, v zápěstí, prstem, hlavou, očima, jazykem.

To jsme si ale zacvičili! Že se někomu točí hlava? A že nejvíc paní učitelce? Nevadí! Za odměnu si všichni mohou zatancovat jen tak, jak se jim líbí, a vůbec se při tom netočít!

CO ŘÍKALO STRAŠIDÝLKO

Tak nám zase nastydla
všechna hradní strašidla.
Kastelánka strašně zuří,
kastelán jde na cimbuří.
Musí dělat bu-bu-bu za strašidla na hubu! :)

Kdo by měl strach ze strašidla, nemusí toto cvičení dělat. Že nikdo? Tak do toho. Víte děti, že i malé strašidýlko musí do školky, protože ještě neumí ani pořádně říct bu-bu-BU-BU? Takže ve strašidelné školce se bude učit strašit a vy budete hlídat, jak mu to jde. Budete jeho strašení pozorně zapisovat. Nakonec se ukáže, jestli už strašidýlko postraší alespoň myšku – to je taková úplně první strašidelná zkouška. Které strašidýlko myšku nepostraší, musí se učit znovu.

Pedagog bude hrát naše malé strašidýlko. Bude zřetelně strašit: vyslovovat bu, bu-bu, bu-bu-bu, bu-bu-bu-bu, bu-bu-bu-bu-bu. Počet „bu“ bude pedagog libovolně střídat, ale podle svého předem zaznamenaného plánu, aby byla možná kontrola.

Děti budou zapisovat, co bubáček říká, do přihrádek. Pedagog důkladně instruuje děti, jakým způsobem se bude pracovat. Děti se shromáždí u pedagoga, který přímo ve Včeličce předvádí. Jednou bu – jedna čárka do přihrádky s jedním strašidýlkem, dvakrát bu – jedna čárka do přihrádky se dvěma strašidýlky atd.

Hotovo, jasné, začínáme.

Pedagog se vždy po jednotlivém zápisu zeptá: Máte to? A po odpovědi dětí následuje pedagogovo: Pozor, bu...

Přihrádky pro opakování cvičení jsou na str. 16.

Pohybová aktivita

Děti se postaví do kruhu kolem pedagoga. Ten cviky a domluvené signály nejprve vysvětlí, případně dětem ukáže. Cvičení lze libovolně přizpůsobit, kombinovat, rozšířit, doplnit o další signály (např. písknutí, mňoukání) a cviky (poskočit na jedné noze, poskočit na druhé noze, vyskočit snožmo; lehnout na záda, zvednout natažené nohy naráz a položit, kolena přitáhnout k břichu).

bu – vzpažit a vytáhnout se do výšky

bu-bu – předklonit a položit ruce na zem, bez krčení nohou

bu-bu-bu – sednout do dřepu

1 tlesknutí – na všech čtyřech vyhrbit hřbet nahoru jako kočička

2 tlesknutí – prohnout hřbet jako kočička

3 tlesknutí – na čtyřech pokrčit ruce a jako kočička se „napít“ mlíčka – „napít“ znamená pohyb hlavy. Začínáme s bradou přitisknutou na ohryzek a plynulý pohyb ukončíme malým záklonem hlavy – vystrčením brady. Opakujeme.

VYBARVI PODLE VZORU

Bleška malá jako tečka,
co sedí tiše na chlupu,
vypadá jak velká bečka,
když podíváš se přes lupu.

Čeká vás detektivní úloha, děti. Podívejte se na tento malý čtverec, složený z menších čtverečků. Vidíte, že je opravdu poskládaný z mnoha malých čtverečků. Některé z těch malých čtverečků jsou vybarveny modře a některé ne.

Nyní se podívejte na tento velký prázdný čtverec. Je složený ze stejného počtu čtverečků jako čtverec malý, ale je trochu větší. A žádné čtverečky v něm nejsou vybarvené.

Vezměte si, děti, do ruky modrou pastelku. Máte ji? Vaším detektivním úkolem je vybarvit ve velkém čtverci ty malé přesně tak, jak to vidíte ve čtverečku malém. Tak. Kdo nerozumí, co má dělat, přihlásí se a já mu to vysvětlím. Začínáme.

Děti pracují vsedě u stolu. Atmosféra je klidná, uvolněná. Děti během práce mohou mezi sebou mluvit.

Pedagog svižně obhlíží, jak se detektivům daří, a jednotlivě napomáhá. Hned po skončení práce děti Včeličky položí na podlahu vedle sebe a spolu s pedagogem zkontrolují. Detektivové, kterým se něco nepodařilo, si chybu mohou ihned opravit.

Včelička nabízí ještě červený a žlutý vzor. Zakreslujeme ho s dětmi vždy po týdnu opět do velkého čtverce, kde je již zakreslen modrý vzor.

Doplňkovou pohybovou aktivitou bude hra Následuj svého krále. Na podlahu (nebo venku na zem) nakreslíme (nebo nalepíme barevnými lepicími páskami) čtvercovou síť (3 x 3 čtverce). Každý ze čtverců musí být dost velký, aby se do něj dalo stoupnout. Jedno z dětí je král. Vstoupí do čtvercové sítě a dle vlastní volby projde trasu – např. vstoupit, otočit doprava, krok do dalšího čtverce, jeden krok rovně, vystoupit. Může předříkávat nahlas. Ostatní děti pozorují a mají za úkol přesně stejně projít trasu, jedno po druhém. Úloha se dá ztížit různým způsobem: zvětšit síť, dítě musí projít delší trasu atd.

CESTA Z MĚSTA

M Kudy se dostaneme ven z města? Je několik možností. Kudy půjdeme dnes, vím zatím jen já, děti, a proto mě pozorně poslouchejte, jinak se zatouláte.

D Děti budou postupovat dle pokynů pedagoga. Je tedy na něm, kudy děti protáhne. Může udělat cestu krátkou i dlouhou, jednoduchou i složitou. Vycházet budou od jednoho ze tří barevných panáčků. Děti půjdou ulicemi na obrázku ve Včeličce pomocí pastelky stejné barvy jakou má zvolený panáček a budou dostávat pokyny: „Dojdi na nejbližší křižovatku, tam zastav a počkej. Nyní zahni (odboč) vpravo, vlevo, dojdi k červenému panáčkovu a tam se zastav. Pak pokračuj k ...“ Pedagog si své pokyny poznamenává, aby po skončení cvičení mohl s dětmi trasu zkontrolovat. Držíme palce, aby se nikdo neztratil nebo příliš nezatoulal.

Ke cvičení se s dětmi vracíme po týdnu, samozřejmě půjdeme s jinou barvou pastelky a jinou cestou.

A Pohybová aktivita – ve třídě nebo venku na volném prostoru. Děti se rozdělí do dvojic. Jedno z nich si zaváže oči (šátkem, šálou, stáhne si přes oči čepici...). Nepodvádí a nekouká. Druhé má za úkol napovídat, kudy má první jít, aby došlo ke stromu, k lavičce, ke stolu, do koupelny, ke klouzačce, k pískovišti. Např.: Tři kroky vpřed. Zastavit, stát. Otočit doprava. Dva kroky vpřed. Děti mohou soutěžit, která dvojice dojde k cíli první. Pak se děti vystřídají. Můžeme si popovídat o tom, jaké to je, když někdo nevidí, a jak je důležité takovým lidem pomáhat při orientaci atd.

OHŇOSTROJ

Děti, viděly jste někdy ohňostroj? Třeba na Silvestra nebo na Nový rok? Barevné rachejtle, které se ve výšce rozprsknou do modrých hvězdiček, zlatého deště, zelených světlic, červených kytic? To byla krása, že? A dívat se za tmy, jak ty barvy září na obloze, to je úžasné, že?

Zkusíme si takový ohňostroj namalovat, co říkáte? Vezměte si voskovky a na prázdnou stránku ve Včeličce nakreslete jasnými barvami ten nejkrásnější ohňostroj, jaký si umíte představit, ano?

Tak, hotovo? Teď si vezměte štětec a vodovky. Vyberte černou barvu a stránku natřete pěkně štětcem úplně všude. Natírejte pěkně přes voskovky, nebojte se. Voskovky totiž tu černou barvu vodovek odstrčí, otřepou se jako mokrý pes, a vidíte? Na tmavé obloze najednou září barevný ohňostroj! Že je to krásné?

Děti se rozdělí do skupin. Každá skupina vytvoří ohňostroj na balicí papír velikosti A2. Práce vystavíme.

Včelička upozorňuje: Je třeba použít voskovky a vodové barvy. S jinými typy pastelek nebo barev výsledný efekt nevznikne.

